

Aspecte de les sessions de les Jornades. Fotografia: Sílvia Ventosa.

Seminari sobre el futur Museu Nacional d'Etnologia de Catalunya

Sílvia Ventosa i Muñoz

Els dies 25 i 26 de març de 1993 va tenir lloc al Palau Moja el Seminari sobre el futur Museu Nacional d'Etnologia de Catalunya, convocat per la Direcció General del Patrimoni Cultural de la Generalitat de Catalunya. Aquesta reunió va consistir en una consulta d'experts per elaborar la base conceptual i les línies museogràfiques sobre el futur museu.

Hi van assistir gairebé tots els professionals convocats, que pertanyen a diferents institucions públiques i privades:

- Càrrecs de la Generalitat de Catalunya i de l'Ajuntament de Barcelona
- Tècnics dels serveis de museus d'ambdues administracions
- Directors de dos museus nacionals de Catalunya
- Directors i tècnics de museus de Barcelona, d'àmbit etnològic
- Directors i tècnics de museus locals i comarcals de Catalunya
- Professors d'antropologia de diferents universitats catalanes
- Experts d'associacions civils relacionades amb el patrimoni etnològic
- Investigadors en temes d'etnologia, art popular, etc.

El programa del seminari es va estructurar a l'entorn de quatre temes: *El museu com a nucli identitari i pluricultural*, *El museu etnològic com a gestor de patrimoni integral*, *Museu i recerca*, *Museus i comunicació*. Cada un dels blocs temàtics va ser exposat a dues o tres ponències.

Els assistents van participar molt activament, tant a la discussió de les ponències com per respondre a les qüestions plantejades pel comitè organitzador:

- Àmbit territorial i cultural del futur museu
- El discurs del futur Museu, ha de ser sincrònic o diacrònic?
- Com hauria de ser el model de descentralització del futur museu?
- El futur museu i la seva relació amb els centres d'estudi i de difusió del patrimoni etnològic

Després de dues jornades d'intens intercanvi d'idees, es van elaborar unes conclusions o unes propostes que volien recollir els diferents punts de vista dels assistents al seminari.

Com a resum de les propostes resultants del Seminari sobre el futur Museu Nacional d'Etnologia de Catalunya, s'exposen els punts següents:

1. *Missió i objectius*: possibilitar el coneixement i la comprensió de les cultures i de les formes de vida, tant d'origen autòcton com al·lòcton, que s'han desenvolupat a Catalunya, impulsant la recerca, la documentació, la conservació, la interpretació i la difusió dels testimonis materials i immaterials representatius d'aquelles cultures i formes de vida.
2. *Model conceptual*: un museu temàtic que privilegiï la perspectiva antropològica sobre les cultures i formes de vida

que s'han desenvolupat al territori de Catalunya, de manera que sigui un museu on la identitat catalana pugui ser comparada a la d'altres cultures.

3. *Model d'estructura*: segons diferents propostes; museu central amb una xarxa de museus col·laboradors, museu que ofereixi serveis tècnics a d'altres museus, superestructura que coordini una xarxa de museus de temàtica etnològica a Catalunya, etc.

4. *Recerca*: el museu ha de ser un centre de recerca en relació amb la recopilació, el coneixement, la documentació, la conservació i restauració, i la difusió dels objectes.

5. *Exposició i comunicació*: el museu se singularitzarà per la voluntat de prioritzar i privilegiar la seva capacitat comunicadora i divulgadora per transmetre coneixements, relacionar-se amb els altres, mostrar la realitat del nostre patrimoni etnològic i del d'altres cultures, tot responenent a preocupacions de la societat contemporània.

6. *Patrimoni etnològic*: el museu ha de dictar la política i l'ordenació del patrimoni etnològic, en relació amb altres associacions i institucions.

7. *Nom*: sobre aquest tema es van debatre diverses possibilitats, entre les quals es repetien les propostes Museu, Nacional, Etnologia, Catalunya amb altres com ara Cultura/es, Antropologia, Pobles, etc.

8. *Política de col·leccions*: adquisició, restitució en relació amb les recerques i amb les línies de difusió del museu.

9. *Seu*: proposta d'un edifici

de nova planta o de la reforma d'un edifici ja existent, amb un disseny emblemàtic.

10. *Formació*: creació d'estudis de museografia etnogràfica a la universitat, tant per a la formació de nous tècnics com per al reciclatge dels tècnics de museus.

Els assistents van donar la seva opinió respecte a tots aquests temes plantejats i van elaborar propostes de reflexió i d'actuació extraordinària útils per al projecte del futur museu. El Seminari va ser molt positiu perquè professionals de camps aparentment allunyats es coneguessin, establissin bases de col·laboració i fessin a l'organització propostes conjuntes. Especialment s'han de posar en relleu les intencions de futures col·laboracions entre les universitats i els museus.

Aquest debat és encara obert i viu, ja que continuen les entrevistes i les reunions entre la Generalitat i l'Ajuntament per tal d'encarregar el projecte i dur-lo a terme, i també entre la Generalitat i els ponents de les diferents taules per continuar avançant en la concepció del nou museu. D'altra banda, és notòria la polèmica que s'ha establert a la premsa diària sobre aquest tema. El que sembla preocupar més els periodistes són els temes d'identitat, els continguts «folklorics», etc., potser més que l'autèntic tema de fons que seria com ordenar i coordinar aspectes de cultura material referents a l'immens patrimoni etnològic que es troba dipositat a museus de Barcelona i d'altres llocs i comarques d'arreu de Catalunya, per tal que el públic els pugui conèixer i gaudir-ne.